

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення практичних занять

з дисципліни

«Бухгалтерський облік»

для студентів спеціальності

6.030509 «Облік і аудит»

денної та заочної форми навчання

ЧАСТИНА 2

2013

Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Бухгалтерський облік» для студентів спеціальності 6.030509 «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання. Частина 2 Укл. Л.М. Очеретько, С.В. Візіренко – Запоріжжя: ЗНТУ, 2013, 38 с.

Укладачі: Л.М. Очеретько, к.е.н., доцент
С.В. Візіренко, к.е.н., ст.викл.

Рецензент: Н.М. Левченко, д.держ.упр., професор

Відповідальний за випуск: Н.М. Левченко., д.держ.упр.,
професор

Затверджено
на засіданні кафедри
„Облік і аудит”
Протокол № 3
від „15” жовтня 2013 р.

Затверджено на засіданні
ФЕУ
Протокол № 2
від „17” жовтня 2013 р.

ЗМІСТ

Тема 11. ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	74
Тема 12. ОБЛІК ПРАЦІ, ЇЇ ОПЛАТИ ТА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ	77
Тема 13. ОБЛІК ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	80
Тема 14. ОБЛІК ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	82
Тема 15. ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	84
Тема 16. ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	86
Тема 17. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	88
Тема 18. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ	90
Тема 19. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	90
Тема 20. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ	92
Тема 21. ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	98
Тема 22. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	103
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	108

Тема 11. ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Питання для обговорення

1. Розкрийте поняття запасів види їх оцінки.
2. Назвіть первинні документи для оформлення надходження, реалізації та іншого вибуття запасів.
3. Як ведуть облік запасів на складах і в бухгалтерії?
4. Як здійснюють звірку даних складського і бухгалтерського (синтетичного й аналітичного) обліку запасів?
5. Дайте класифікаційну характеристику рахунків 20 „Виробничі запаси”, 712 „Доходи від реалізації інших оборотних активів”, які використовують при реалізації запасів.
6. Розкрийте поняття малоцінних і швидкозношуваних предметів, синтетичний і аналітичний облік їх.

Навчальні завдання

Завдання 1

На 31 березня 20_ р. баланс машинобудівного заводу характеризується даними, наведеними в табл. 1.

Дані аналітичного обліку подано в табл. 1.1 —1.2.

За квітень 20_ р. на машинобудівному заводі було здійснено такі операції (тал. 1.3).

За цими даними:

1. Відкрити синтетичні рахунки на основі початкового балансу.
 2. За даними аналітичного обліку відкрити аналітичні рахунки.
 3. Скласти кореспонденції рахунків за господарськими операціями.
 4. Відобразити суми операцій на рахунках, підрахувати обороти та кінцеві залишки.
 5. Скласти оборотні відомості за синтетичними та аналітичними рахунками.
 6. Скласти баланс машинобудівного заводу на 30 квітня 20_ р.
- Таблиця 11.1 - Баланс машинобудівного заводу на 31 березня 200_ р.

АКТИВ	Сума, грн	ПАСИВ	Сума, грн
-------	-----------	-------	-----------

Основні засоби:		Статутний капітал	129 900
первісна вартість	100 000		
Матеріали	18 000	Розрахунки	

Незавершене виробництво	2 000	з постачальниками	4 500
Каса	100	з оплати праці	5 600
Поточний рахунок	19 900		
Баланс:	140 000	Баланс:	140 000

Таблиця 11.2 - Відомість залишків до субрахунку № 201 "Сировина й матеріали" на 31 березня 200_р.

Назва матеріалу	Одиниця виміру	Кількість, од.	Ціна за одиницю	Сума, грн
Залізо	т	20	250	5 000
Сталь	т	70	100	7 000
Мідь	т	15	400	6 000
Разом:				18 000

Таблиця 11.3 - Відомість залишків до рахунку 63 "Розрахунки з постачальниками" на 31 березня 20_р.

Постачальник	Сума, грн	
	Д-т	К-т
Металургійний завод		3 100
Завод "Металіст"		1400
Разом:		4 500

Таблиця 11.4 - Операції машинобудівного заводу за квітень 20_р.

№ за пор.	Назва документа. Зміст господарської операції	Сума, грн	
		Часткова оплата	Загальна оплата
Прибутковий ордер			

1	Надійшло до складу від металургійного заводу сталь — 20 т		2 000
Лімітно-забірна карта			
1	2	3	4
2	Відпущено у виробництво: залізо — 5 т	1250	
	сталь — 30 т	3 000	4 250
Виписка з поточного рахунку			
3	Перераховано з поточного рахунку в погашення заборгованості:		
	металургійному заводу	3100	
	заводу "Металіст"	1400	4 500
Лімітно-забірна картка			
4	Відпущено у виробництво:		
	залізо — 4 т	1000	
	сталь — 45 т	4 500	
	мідь — 6 т	2 400	7 900
Прибутковий касовий ордер			
5	Отримано до каси на виплату заробітної плати		5600
Видатковий касовий ордер			
6	Видано заробітну плату робітникам і службовцям		5 600
Прибутковий ордер			
7	Надійшло до складу від заводу "Металіст":		
	залізо — 10 т	2 500	
	сталь — 18т	1800	4 300
Акт приймання-передачі основних засобів			

8	Надійшли до підприємства основні засоби		4 800
---	---	--	-------

Завдання 2

Підприємство безкоштовно отримало сировину на суму 3000 грн. Відобразити операцію в бухгалтерському обліку та вказати на первинні документи, які необхідно оформити для підтвердження бухгалтерських проводок.

Завдання 3

Підприємством придбано МШП на суму 420 грн., у т.ч. ПДВ – 70 грн., які у поточному місяці були передані зі складу на виробництво продукції.

Відобразити господарські операції у бухгалтерському обліку.

Завдання 4

Підприємство А обміняло паливо на запасні частини підприємству Б. Балансова вартість переданого підприємством А палива становить 15000 грн., справедлива - 18600 грн. (в т.ч. ПДВ). Балансова вартість переданих підприємством Б запасних частин становить 17000 грн., справедлива - 21600 грн. (в т.ч. ПДВ). При обміні підприємство А доплатило підприємству Б 3000 грн.

Необхідно:

- 1) відобразити операції обміну виробничими запасами на рахунках бухгалтерського обліку для підприємства А.
- 2) відобразити операції обміну виробничими запасами на рахунках бухгалтерського обліку для підприємства Б.
- 3) Визначити фінансовий результат від проведеного обміну для підприємств А і Б.

Тема 12. ОБЛІК ПРАЦІ, ЇЇ ОПЛАТИ ТА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ

Питання для обговорення

1. Що таке фонд оплати праці?

2. Назвіть складові основної заробітної плати.
3. Що таке додаткова заробітна плата? Назвіть її складові.
4. Назвіть форми і системи оплати праці.
5. Як нараховують заробітну плату за всіх систем погодинної форми оплати праці? Відрядної форми?
6. Назвіть документи з обліку кадрів і переміщення їх, з обліку нарахувань і утримань, пов'язаних з оплатою праці.
7. Які зміст і призначення розрахункової відомості, розрахунково-платіжної відомості, розрахункового листка із заробітної плати, особового рахунка?
8. Поясніть порядок розрахунку відпускних і допомоги по тимчасовій непрацездатності.
9. Назвіть види утримань із заробітної плати.
10. Назвіть види відрахувань на соціальні заходи.
11. Дайте класифікаційну характеристику рахунка 66 “Розрахунки з оплати праці”.
12. Як ведуть синтетичний і аналітичний облік розрахунків з оплати праці?
13. Які ще розрахунки підприємство веде з працівниками, крім оплати праці?

Навчальні завдання

Завдання 1

Користуючись даними таблиці, визначити по кожному працівнику суму нарахованої заробітної плати, утримань із зарплати та суму до видачі.

Таблиця 12.1 - Дані по кожному працівнику

Прізвище та ініціали	Посада	Місячний оклад, грн..	Відпрацьовано днів *
Іванов І.І.	Директор	2400	19
Дроздов О.Б.	Майстер цеху	1800	20
Петров В.В.	Робітник	1500	21
Кульчинська О.В.	Гол. бухгалтер	2700	22

* У місяці 22 робочих дні.

Завдання 2

За наведеними даними в таблиці розрахувати суму забезпечення виплат відпусток при нормативі нарахувань – 8,5 % від нарахованої заробітної плати.

Таблиця 12.2 - Категорії працівників

Категорія працівників	Нарахована сума заробітної плати, грн
Адміністративно-управлінський апарат	8000
Маркетинговий відділ	5000
Адміністрація цеху	12000
Робітники зайняті виробництвом продукції	45000

Продовження табл. 12.2

Персонал об'єкта соціально-культурного призначення	1000
Разом	71000

Зробити можливі за наведеними даними бухгалтерські проводки.

Завдання 3

До каси отримано платіжну відомість № 24 від 10.11. 20__ р., за якою повинні отримати заробітну плату робітникам:

Петренко В.Г. - 1700 грн.;

Федосов П.Т. - 1600 грн.;

Шевченко І.К. -1580 грн.;

Сірий Д.С. - 1570 грн.;

Чиж Ф.Д. - 1550грн.

В установленний термін через хворобу Шевченко І.К. заробітну плату не отримав.

Заповнити платіжну відомість, закрити її, здати не отриману заробітну плату на розрахунковий рахунок.

Зробити запис у відповідних облікових регістрах.

Завдання 4

Нарахована заробітна плата в січні 20__ р. :

Іваненко І.І. - 1500 грн.;

Сидоренко Ф.П. - 1620 грн.;

Самсонову Л.Г. -2365 грн.;

Василенко Г.Ф. - 2290 грн.;

Фісенко Г.М. - 1900 грн.

Здійснити обов'язкові утримання із нарахованої заробітної плати, враховуючи податкову соціальну пільгу, розрахувати заробітну плату, отриману робітниками.

Записати господарські операції по нарахуванню заробітної плати, обов'язкових утриманнях та отриманню заробітної плати з каси на бухгалтерських рахунках.

Зробити запис у відповідних облікових регістрах.

Тема 13. ОБЛІК ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для обговорення

1. За якими ознаками класифікують витрати на виробництво продукції? Поясніть їх практичне значення і необхідність
2. Охарактеризуйте витрати за кожною ознакою класифікації і поясніть, коли і як вони використовуються в бухгалтерському обліку.
3. Назвіть систематичні рахунки для обліку витрат. Поясніть значення дебетового і кредитового оборотів кожного з них.
4. Що таке собівартість продукції та її калькуляція?
5. Назвіть методи обліку витрат на виробництво і поясніть їх вплив на спосіб калькулювання собівартості продукції
6. Дайте визначення поняття і операційна діяльність?
7. Назвіть види витрат операційної діяльності.
8. Дайте класифікаційну характеристику рахунків 92-94. Що означають їх обороти за дебетом і кредитом?
9. Чому рахунки 92-94 не мають сальдо?

Навчальні завдання

Завдання 1

Підприємство по основному виробництву за звітний місяць мало такі витрати:

1. Витрачені матеріали	150000
------------------------	--------

2. Нарахована заробітна плата	400000	
3. Нарахування на заробітну плату	?	
4. Нарахована орендна плата за поточний місяць	3260000	
5. Нарахована амортизація основних засобів	1500000	
6. Розподілені загальновиробничі витрати	100000	
Разом	?	
Незавершене виробництво, тис. грн.		
Стаття	на початок місяця	на кінець місяця
Матеріали	2000	3000
Напівфабрикати	-	2000
Зарплата	1800	3200
Соціальне	?	?
Разом	?	?

Зробити бухгалтерські проведення, визначити собівартість оприбуткованої готової продукції.

Завдання 2

Бухгалтерією підприємства перераховано у листопаді 20_ р. за підписку на весь наступний рік журналу «Податки та бухгалтерський облік» 1200 грн.

Зробити бухгалтерські проведення за листопад та за січень наступного року.

Завдання 3

Підприємством за поточний місяць здійснені наступні адміністративні витрати: нарахована заробітна плата – 15 тис. грн., витрачено паперу – 150 грн., списані витрати на зв'язок – 400 грн., нарахована амортизація адміністративної будівлі – 700 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Завдання 4

Підприємство реалізувало готову продукцію на загальну суму 36000 грн. з ПДВ. Собівартість готової продукції – 27000 грн.

Адміністративні витрати на реалізовану продукцію – 1000 грн.
Витрати на збут готової продукції – 200 грн.
Зробити бухгалтерські проводки.

Тема 14. ОБЛІК ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Питання для обговорення

1. Що називають фінансовим результатом роботи підприємства ?
2. Дайте визначення звичайної, основної, операційної, інвестиційної, фінансової діяльності, надзвичайної події ?
3. Назвіть доходи і витрати, що формують фінансовий результат?
4. Як виявляють результат від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг) ?
5. Дайте класифікаційну характеристику рахунків 79 «Фінансові результати» і 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» ?
6. Дайте визначення валових доходів, валових витрат, скоригованого валового доходу ?
7. Як визначити оподатковуваний прибуток ?
8. Як відбувається розподіл прибутку підприємства ?

Навчальні завдання

Завдання 1

Працівнику підприємства відпущено готову продукцію у рахунок заробітної плати на суму 3600 грн. з ПДВ. Виробнича собівартість відпущеної продукції – 2750 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Завдання 2

Оприбутковано безоплатно отриману готову продукцію на суму 18000 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Завдання 3

Записати бухгалтерські проводки у відповідних облікових регістрах і визначити фінансовий результат від реалізації продукції.

Визначити первинні документи, на підставі яких було зроблено запис у облікових регістрах.

10.03.20_ р. отримано перед сплату від покупців - 60000 грн. 14.03.20_ р. відвантажено продукцію покупцям на суму 60000 грн. Собівартість відвантаженої продукції - 40000грн.

Завдання 4

Записати бухгалтерські проводки у відповідних облікових регістрах і визначити фінансовий результат від реалізації продукції. Визначити первинні документи, на підставі яких було зроблено запис у облікових регістрах.

10.03.20_ р. отримана часткова передоплата від покупців за відвантажену продукцію - 30000 грн. 14.03.20_р. відвантажено продукцію на суму 60000 грн. Собівартість відвантаженої продукції - 40000 грн.

Завдання 5

Записати бухгалтерські проводки у відповідних облікових регістрах і визначити фінансовий результат від реалізації продукції. Визначити первинні документи, на підставі яких було зроблено запис у облікових регістрах.

10.03.20_ р. отримано на розрахунковий рахунок передоплату від покупців - 60000 грн. 14.03.20_ р. відвантажено продукції на 30000 грн. Собівартість відвантаженої продукції - 20000 грн.

Завдання 6

Записати бухгалтерські проводки у відповідних облікових регістрах і визначити фінансовий результат від реалізації продукції. Визначити первинні документи, на підставі яких було зроблено запис у облікових регістрах.

10.03.20_ р. відвантажено продукції на 60000 гривень. 14.03.20_ р. отримано на розрахунковий рахунок від покупців 60000 гривень за відвантажену продукцію.

Собівартість відвантаженої продукції - 40000 грн.

Тема 15. ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Питання для обговорення

1. Назвіть і охарактеризуйте види оцінки основних засобів.
2. Назвіть прибуткові і видаткові документи, які відображають рух основних засобів.
3. Як ведуть аналітичний облік основних засобів?
4. Дайте класифікаційну характеристику рахунків 10 «Основні засоби»; 15 «Капітальні інвестиції» і 83 «Амортизація».
5. Як ведуть облік зносу основних засобів?
6. Назвіть способи розрахунку амортизації основних засобів. Охарактеризуйте найбільш використовуваний варіант.
7. Назвіть і охарактеризуйте види ремонтів основних засобів, порядок їх проведення і обліку витрат.

Навчальні завдання

Завдання 1

1 варіант

Скласти кореспонденції рахунків

1. Проведено передоплату постачальнику за основні засоби і нематеріальні активи.
2. Відображено надходження від постачальника придбаних основних засобів і нематеріальних активів.
3. Списано будівельні матеріали на будівництво складу.
4. Нараховано заробітну плату працівникам, зайнятим на будівництві складу.
5. Введено новозбудований гараж або придбані основні засоби згідно Акту в експлуатацію.
6. Одержані пені, штрафи, неустойки від інших підприємств у вигляді основних засобів.
7. Відображено списання нарахованого зносу при вибутті основних засобів.
8. Поступила на поточний рахунок орендна плата від орендаря.

9. Сплачено суму відшкодування матеріально-відповідальною особою.
10. Перераховано суму орендної плати орендодавцю.

Завдання 2

2 варіант

Скласти кореспонденції рахунків

1. Повернуто орендодавцю орендований об'єкт.
2. Відображено суму ПДВ від вартості послуг посередників, пов'язаних з укладанням угоди про оренду.
3. Віднесено на фінансові результати доходи від оренди активів.
4. Перераховано суму орендної плати орендодавцю.
5. Введено до складу основних засобів об'єкт, отриманий у фінансову оренду.
6. Погашено заборгованість по фінансовій оренді перед орендодавцем.
7. Оприбутковано виявлені лишки нематеріальних активів.
8. Списано нестачу нематеріальних активів.
9. Сплачено суму відшкодування матеріально-відповідальною особою.
10. Відображено суму транспортних та посередницьких послуг, пов'язаних з придбанням основних засобів.

Завдання 3

Підприємство придбало за грошові кошти верстат, який був раніше в експлуатації. Купівельна вартість верстата — 25200 грн., у тому числі ПДВ. Витрати на доставку — 100 грн., у тому числі ПДВ. За даними постачальника, первісна вартість об'єкта — 30000 грн., знос — 5000 грн. Об'єкт зараховано на баланс підприємства.

Скласти бухгалтерські записи за операціями в постачальника та покупця.

Завдання 4

Підприємство придбало за грошові кошти об'єкти невиробничих основних фондів. Купівельна вартість об'єктів — 10000 грн., у тому числі ПДВ. Витрати на доставку — 240 грн., у тому числі ПДВ. Нараховано заробітну плату робітникам за монтажні роботи в сумі 350

грн. Обчислити суму витрат на соціальні заходи. Об'єкти зараховано на баланс підприємства.

Скласти бухгалтерські записи за операціями, зробити необхідні розрахунки.

Завдання 5

Підприємство продало легковий автомобіль. Вартість продажу — 25250 грн., у тому числі — ПДВ, первісна вартість — 25 000 грн., знос — 4500 грн.

Скласти бухгалтерські записи за операціями в постачальника та покупця.

Завдання 6

На балансі підприємства числиться об'єкт основних засобів. Прийнято рішення про його ліквідацію у зв'язку з моральним зносом. Первісна вартість об'єкта — 10000 грн., знос — 2250 грн. (справжня вартість об'єкта встановлена в розмірі ціни можливої його реалізації — 5000 грн.). Витрати з ліквідації становлять 650 грн., вартість запасів, що отримані від ліквідації, — 200 грн.

Визначити фінансовий результат від ліквідації об'єкта, скласти бухгалтерські записи за операціями.

Тема 16. ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Питання для обговорення

1. Назвіть і охарактеризуйте види оцінки нематеріальних активів.
2. Назвіть прибуткові і видаткові документи, які відображають рух нематеріальних активів.
3. Як ведуть аналітичний облік нематеріальних активів?
4. Дайте класифікаційну характеристику рахунків 12 „Нематеріальні активи”; 15 «Капітальні інвестиції і 83 «Амортизація».
5. Поняття нематеріальних активів. Синтетичний і аналітичний облік наявності, надходження, реалізації, ліквідації їх.

Навчальні завдання

Завдання 1

Підприємство придбало програмне забезпечення для потреб бухгалтерії на суму 3000 грн., у тому числі ПДВ. Строк його корисного використання встановили п'ять років.

Обрати метод нарахування амортизації об'єкта, скласти бухгалтерські записи за операціями.

Завдання 2

Підприємство реалізувало об'єкт нематеріальних активів: вартість продажу — 2400 грн., у тому числі ПДВ, первісна вартість — 2000 грн., знос — 500 грн.

Скласти бухгалтерські записи за операціями в постачальника та покупця.

Завдання 3

Підприємство передало безоплатно іншому підприємству нематеріальний актив. Його первісна вартість — 5000 грн., знос — 2000 грн. Справжня вартість об'єкта встановлена в розмірі залишкової вартості, справедлива вартість за даними експертної оцінки становить 4000 грн. Скласти бухгалтерські записи за операціями.

Завдання 4

Визначте типові бухгалтерські записи по рахунку 12 "Нематеріальні активи"

1. Введено в експлуатацію придбаний (виготовлений) об'єкт.
2. Отримано об'єкт у погашення заборгованості з фінансової оренди за раніше отриманим векселем.
3. Отримано об'єкт, попередньо оплачений замовнику.
4. Отримано об'єкт через підзвітну особу.
5. Проведено дооцінку.
6. Списано знос у зв'язку з вибуттям об'єкта.
7. Передано об'єкт у фінансову оренду.
8. Передано об'єкт у спільну діяльність.
9. Уцінка об'єкта.
10. Відображено собівартість реалізованих об'єктів.

Тема 17. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Питання для обговорення

1. Завдання обліку фінансових результатів.
2. Облік відстрочених податкових активів та зобов'язань.
3. Облік додатково вкладеного капіталу.
4. Облік доходів майбутніх періодів.
5. Облік забезпечень майбутніх витрат і платежів.
6. Облік іншого додаткового капіталу.
7. Облік коштів цільового призначення і цільових надходжень
8. Облік неоплаченого капіталу.
9. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).
10. Облік податку на прибуток.
11. Облік покриття збитків.
12. Облік розрахунків з учасником при виході його з ТОВ.
13. Облік резервного капіталу.
14. Облік фінансових результатів.
15. Облік формування й руху статутного капіталу в акціонерних товариствах.
16. Облік формування й руху статутного капіталу в товариствах з обмеженою відповідальністю.
17. Облік цільового фінансування і цільових надходжень.
18. Обліку прибутку, використаного у звітному році.
19. Облік вилученого капіталу.
20. Поняття і призначення пайового капіталу.
21. Поняття і призначення статутного капіталу і завдання обліку.

Навчальні завдання

Завдання 1

Засновники ТОВ «Ольвія» — дві фізичні особи. У лютому 20_ р. року товариство вирішило збільшити розмір статутного капіталу на 60000 грн, у зв'язку з чим внесли зміни до статуту. На зборах учасників погодили, що внески будуть здійснені у вигляді коштів (50000 грн) — від першого засновника, а також комп'ютера (2900 грн), принтера (1000 грн), клавіатури та мишки до комп'ютера (вартість

кожного об'єкта — 50 грн) та паливно-мастильних матеріалів (6000 грн) — від другого.

10 березня 20__ року оприбутковано принтер, комп'ютер та клавіатуру й мишку до нього.

17 березня — ПММ.

18 березня 20000 грн. надійшли на розрахунковий рахунок у банк як внесок у статутний фонд. Решту — 30000 грн. — отримують в травні 20__ року.

Відобразить збільшення статутного капіталу мовою бухгалтерських проводок за умови, що гранична вартість малоцінних необоротних матактивів на підприємстві — 500 грн.

Завдання 2

Підприємство виступило одним із засновників товариства з обмеженою відповідальністю. У відповідності з засновницькими документами воно вносить в статутний капітал ТОВ сировину, закупівельна вартість якої з ПДВ 12 тис. грн. та грошові кошти у сумі 5 тис. грн. Частка у статутному капіталі ТОВ складає 60 %.

Зробити бухгалтерські проводки з придбання сировини та передачі сировини і коштів у статутний капітал ТОВ. Вказати первинні документи, які необхідні для відображення господарських операцій у обліку.

Завдання 3

Підприємство вирішило придбати під забудову земельну ділянку, вартість якої 100 тис. грн. У зв'язку з відсутністю вільних коштів підприємство оголосило випуск 100 акцій по 1000 грн., які реалізувало по 1100 грн. за акцію.

Зробити бухгалтерські проводки.

Завдання 4

Акціонерне товариство за посередництва торговця цінними паперами викупило у акціонерів власні акції (номінальна вартість однієї акції - 20 грн.): 1500 - за ціною 24 грн. за одну акцію готівкою; 600 - за номіналом готівкою; 900 - за ціною 18 грн. за одну акцію (за безготівковим розрахунком). Торговцю цінними паперами за посередництво сплачено 150 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Тема 18. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Питання для обговорення

1. Дайте визначення поняття “інвестиція”, назвіть інвестиції за їх видами.
2. Назвіть види фінансових інвестицій.
3. Охарактеризуйте довгострокові і поточні фінансові інвестиції.
4. Назвіть види капітальних витрат.
5. Охарактеризуйте рахунки для фінансових і капітальних інвестицій. (14, 15, 35)

Навчальні завдання

Завдання 1

ВАТ "Юпітер" займається виробництвом будівельної кераміки. 10 січня 20_ року уклало договір доручення з торговцем цінними паперами для придбання акцій ВАТ "Венера". За ним покупець здійснює оплату коштами в сумі 70000 грн та передає 50 раніше придбаних акцій ВАТ "Сатурн". Номінальна вартість 1 акції — 30 грн, а на фондовому ринку вони котуються за ціною 32,5 грн.

15 січня ВАТ "Юпітер" провело усі розрахунки за акції та перерахувало винагороду торговцю цінними паперами в розмірі 3000 грн. Отримано акції ВАТ "Венера" наступного дня. Визначте собівартість інвестицій та відобразіть дану операцію в бухгалтерському обліку.

Тема 19. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Питання для обговорення

1. Назвіть умови та форми кредитування підприємств.
2. Охарактеризуйте види кредитів.
3. Поясніть облік короткострокових кредитів банків.
4. Поясніть облік довгострокових кредитів банків.

5. Що відображається за дебетом рахунку 50 „Довгострокові кредити банків”?
6. Що відображається за кредитом рахунку 60 „Короткострокові кредити банків”?
7. Як ведуть аналітичний і синтетичний облік розрахунків за кредитами банків?
8. Як ведуть синтетичний і аналітичний облік забезпечення майбутніх витрат і платежів?
9. Як ведуть синтетичний і аналітичний облік цільового фінансування і цільових надходжень?
10. Які резерви і за рахунок яких коштів формують підприємства?
11. Як відображається в обліку формування і використання резервів?
12. Що таке цільове фінансування ?
13. Назвіть джерела цільових надходжень і напрями використання їх?
14. Як відображають у бухгалтерському обліку формування і використання цільових надходжень ?

Навчальні завдання

Завдання 1

Підприємством отримано банківський кредит під 30 % річних у сумі 120000 грн. на 6 місяців. За дорученням підприємства сума кредиту відправлена банком у разі передплати за сировину на рахунок постачальника. Банківський кредит повернуто у строк, передбачений кредитним договором. Сума відсотків, сплачених підприємством банку за використання кредитом, складає 18000 грн.

Відобразити господарські операції у бухгалтерському обліку.

Завдання 2

1 лютого 20_ року ВАТ "Аеробус" уклало кредитний договір з банком "Перший" на суму 220000 грн строком на 11 місяців. У заставу передано будівлю (клуб, що знаходиться на балансі підприємства). Її експертна вартість 300000 грн. За умовами договору відсотки за кредитом дорівнюють 24% річних і сплачуються щомісяця.

Одноразова винагорода банку за обслуговування кредиту становить 1,5% від суми кредиту.

Кошти на рахунок підприємства надійшли того ж дня.

Відобразіть ці господарські операції за лютий 20_ року мовою бухгалтерських проводок.

Тема 20. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Питання для обговорення

1. Назвіть склад звітності підприємств і вимоги до неї
2. Назвіть форми фінансової звітності і розкрийте їх зміст.
3. Охарактеризуйте методику складання балансу.
4. Як здійснюється підготовка до складання звітності.

Навчальні завдання

Завдання 1

На основі інвентарних даних про залишки господарських засобів та джерел їх утворення скласти первісний баланс, журнал господарських операцій, відкрити рахунки синтетичного обліку, записати господарські операції по рахункам синтетичного обліку в схеми рахунків, підрахувати обороти всіх синтетичних рахунків в схемах рахунків, вивести залишки (сальдо) по синтетичним рахункам, скласти оборотно-сальдову відомість по синтетичним рахункам та баланс на кінець звітного періоду.

Зробити записи в регістрах бухгалтерського обліку (при журнальній формі обліку) та Головній книзі за всіма синтетичними рахунками.

Вихідні дані:

Таблиця 20.1 - Залишки по рахунках бухгалтерського обліку на 1 червня 20_ року. тис.грн.

<i>Активи, зобов'язання та власний капітал підприємства</i>	<i>1 варіант</i>	<i>2 варіант</i>
Основні засоби по первинній вартості	57374	41622
Знос основних засобів	29632	25689
Нематеріальні активи	1,5	116

Знос нематеріальних активів	0,5	53
Капітальні інвестиції	36	364
	1400	200
Заборгованість по єдиному соціальному внеску	152	73
Виробничі запаси	6205	7701
Незавершене виробництво	2089	120
Довгострокові фінансові інвестиції	8	4
Готова продукція	354	2107
Товари	34	72
Векселі одержані	59	84
Отримані від покупців аванси	853	1097
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1399	2290
Відстрочені податкові активи	-	999
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	102	2268
Векселі видані	1102	247
Інша поточна дебіторська заборгованість	1430	380
Попередня оплата постачальникам за товари, роботи, послуги	-	1164
Дебіторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1110	702
Резерв сумнівних боргів	-	152
Заборгованість підприємства по нарахованих дивідендах	79	134
Поточний рахунок	45,5	428,5
Витрати майбутніх періодів	-	27
Каса	0,5	1,5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-5422	2198
Заборгованість з позабюджетних платежів	173	404
Резервний капітал	318	153
Залишок невикористаних сум у	21	12

підзвітних осіб		
Заборгованість по довгострокових кредитах банків	30	-
Заборгованість підприємства по нарахованих податках	728	174
Заборгованість постачальникам за товари, роботи, послуги	6061	1069
Статутний капітал	7554	610
Короткострокові кредити банків	-	2031
Додатковий капітал	27000	25603
Нарахована заробітна плата	608	575

Таблиця 20.2 - Господарські операції за червень, грн.

№	Зміст господарської операції	1 варіант	2 варіант
1	Надійшли від постачальника матеріали, в т.ч. ПДВ	14040,00	30720,00
	Примітка до операції 1: в кількості, кг	2600	3200
	по ціні за кг	5,40	9,60
2	Надійшов на підприємство рахунок транспортної організації за перевезення матеріалів, включаючи ПДВ	186,00	240,00
3	Нарахована заробітна плата експедитору за час супроводження придбаних матеріалів під час перевезення	45,00	84,00
4	Здійснені нарахування на заробітну плату експедитора відповідно до чинного законодавства	?	?
5	Відображені витрати з розвантаження придбаних матеріалів, здійснені сторонньою організацією, включаючи ПДВ	25,50	48,60
6	Використано на виготовлення	250	460

	продукції придбані матеріали, кг (сума ?)		
	Примітка до 6 операції6 кількість продукції, що виробляється, шт.	1000	2750
7	Нарахована заробітна плата робітникам за виготовлення продукції	5127,00	8320,00
8	Здійснені нарахування на заробітну плату робітників за виготовлення продукції відповідно до законодавства	?	?
9	Нарахована амортизація виробничого обладнання	360,00	620,00
10	Списана вартість виробничих запасів, використаних на загальновиробничі потреби	80,00	95,00
11	Нарахована заробітна плата цеховому персоналу	2500,00	2200,00
12	Нараховано на заробітну плату цехового персоналу відповідно до законодавства	?	?
13	Нараховано Енергозбуту за використану енергію на виробничі потреби, включаючи ПДВ	387,00	240,00
14	Нараховано Міськводоконалу за воду, використану на виробничі потреби, включаючи ПДВ	96,00	108,00
15	Списуються загальновиробничі витрати на витрати виробництва	?	?
16	Нараховано знос основних засобів адміністративного призначення	195,00	230,00
17	Нараховано енергозбуту за	180,60	280,40

	використану електроенергію на адміністративні потреби, в т.ч. ПДВ		
18	Нарахована зарплата адміністрації підприємства	2110,00	2380,00
19	Здійснені нарахування на заробітну плату адміністрації відповідно до законодавства	?	?
20	Списуються адміністративні витрати	?	?
21	Оприбуткована на склад готова продукція по фактичній собівартості в кількості, шт. (виробничу собівартість розрахувати)	980	1050
22	Відвантажена покупцям готова продукція в кількості, шт. Врахована виручка від реалізації продукції, включаючи ПДВ	800 ?	920 ?
23	Примітка до операції 22: для визначення виручки від реалізації: ціна за 1 шт. готової продукції (без ПДВ)	17,50	22,80
24	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ на реалізовану продукцію	?	?
25	Списується собівартість реалізованої продукції в кількості, шт. (суму розрахувати)	800	920
26	Списується собівартість реалізованої продукції на фінансовий результат	?	?
27	Списується дохід від реалізації продукції на фінансовий результат	?	?

28	Надійшли від покупця на поточний рахунок кошти за реалізовану продукцію	?	?
29	Реалізовані непотрібні для виробництва, придбані в поточному місяці матеріали в кількості, кг, врахована виручка від їх реалізації	60 ?	85 ?
30	Примітка до операції 29: ціна за 1 кг (включаючи ПДВ)	6,00	9,00
31	Нарахований ПДВ на реалізовані матеріали	?	?
32	Врахована собівартість реалізованих матеріалів	?	?
33	Списується собівартість реалізованих матеріалів на фінансовий результат	?	?
34	Списується дохід від реалізації матеріалів на фінансовий результат	?	?
35	Нарахована заробітна плата робітникам на збут продукції	140,00	65,00
36	Здійснені нарахування на зарплату робітників збуту продукції	?	?
37	Витрати на рекламу, здійснену сторонньою організацією з ПДВ	43,20	54,00
38	Витрати на відрядження, пов'язані зі збутом продукції	124	154
39	Списані витрати на збут на фінансові результати	?	?
40	Перераховано з поточного рахунка за енергію	?	?
41	Перераховано з поточного рахунка Міськводоканалу	?	?
42	Нарахований податок на	?	?

	прибуток		
43	Списується сума нарахованого податку на прибуток на фінансові результати	?	?
44	Відображений нерозподілений прибуток (непокриті збитки)	?	?

Завдання 3. До даних термінів доберіть єдине правильне визначення серед тих, що наведені нижче.

1. Звіт про власний капітал.
2. Звіт про рух грошових коштів.
3. Звіт про фінансові результати .
4. Бухгалтерська звітність.
5. Бухгалтерський баланс.

Визначення:

- а) фінансовий звіт, метою складання якого є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися в грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період;
- б) фінансовий звіт, метою складання якого є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період;
- в) фінансовий звіт, метою складання якого є розкриття інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду;
- г) метод підсумкового узагальнення і одержання системи економічних показників господарської діяльності підприємства за звітний період;
- д) метод узагальнення даних про склад майна суб'єкта діяльності за видами і джерелами утворення на певну дату в узагальненому вартісному вимірнику.

Тема 21. ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Питання для обговорення

1. Визначте нормативну базу, яка регулює організацію та методологію бухгалтерського обліку.
2. Назвіть принципи, на підставі яких здійснюється бухгалтерський облік.
3. Визначте основні напрямки організації бухгалтерського фінансового обліку на підприємстві.

Навчальні завдання

Завдання 1

На основі інвентарних даних про залишки господарських засобів та джерел їх утворення скласти первісний баланс, журнал господарських операцій, відкрити рахунки синтетичного обліку, записати господарські операції по рахункам синтетичного обліку в схеми рахунків, підрахувати обороти всіх синтетичних рахунків в схемах рахунків, вивести залишки (сальдо) по синтетичним рахункам, скласти оборотно-сальдову відомість по синтетичним рахункам та баланс на кінець звітного періоду.

Зробити записи в регістрах бухгалтерського обліку та Головній книзі за всіма синтетичними рахунками.

Вихідні дані:

Таблиця 21.1 - Залишки господарських засобів та джерел їх утворення (Первісний баланс фірми «Веста» на 01.01.20_ р.)

№ п/п	Найменування	Сума, грн. за варіантом
1	Статутний капітал	
2	Матеріали	
3	Дебіторська заборгованість підзвітної особи	
4	Заборгованість з оплати праці	
5	Заборгованість до бюджету за податками	
6	Грошові кошти в касі	
7	Грошові кошти на поточному рахунку	
8	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	
9	Основні засоби	
10	Знос основних засобів	

11	Нерозподілений прибуток	
12	Готова продукція	
13	Короткостроковий кредит банку	
14	Дебіторська заборгованість покупців	

Таблиця 21.2 - Залишки господарських засобів та джерел їх утворення (Первісний баланс фірми «Веста» на 01.01.20_ р.) за варіантами

	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3	Варіант 4	Варіант 5
1	65200,00	97800	130400	163000	195600
2	15780,50	23670,75	31561,00	39451,25	47341,50
3	240,60	360,90	481,20	601,50	7218,00
4	8304,84	9457,26	12609,68	15762,10	18914,52
5	6507,50	9761,25	13015,00	16268,75	19522,50
6	680,20	1020,30	1360,40	1700,50	2040,60
7	2101,76	3152,64	4203,52	5254,40	6305,28
8	10901,50	16352,25	21803,00	27253,75	32704,50
9	67121,60	100682,40	134243,20	167804,00	201364,80
10	2407,00	3610,50	4814,00	6017,50	7221,00
11	2900,40	4350,60	5800,80	7251,00	8701,20
12	2301,24	3451,86	4602,48	5753,10	6903,72
13	8200,50	12300,75	16401,00	20501,25	24601,50
14	14195,84	21293,76	28391,68	35489,60	42587,52

Таблиця 21.3 - Господарські операції за січень 20_ року

№ п/п	Найменування господарських операцій	Сума, грн. за варіантом
1	Підзвітною особою здана в касу невикористана підзвітна сума	
2	На поточний рахунок отримані кошти від покупців за реалізовану продукцію	
3	З поточного рахунку погашений короткостроковий кредит банку	
4	З поточного рахунку перераховані до бюджету податки, нараховані за підсумками попереднього місяця	
5	За чеком отримані в банку з поточного рахунку та оприбутковані до каси грошові кошти на видачу заробітної плати	
6	Видана з каси заробітна плата працівникам підприємства	
7	З каси підприємства виданий аванс працівнику на витрати за відрядженням	
8	Оприбутковані до складу отримані від постачальника матеріали	
9	З поточного рахунку перераховані постачальникам грошові кошти за отримані раніше матеріали	
10	Відпущені зі складу у виробництво матеріали	
11	Нарахована заробітна плата робітникам виробництва, які виготовляють конкретні види продукції	
12	Нарахований єдиний соціальний внесок на заробітну плату робітників виробництва	
13	Утриманий єдиний соціальний внесок із заробітної плати робітників виробництва	
14	Утриманий податок з доходів фізичних осіб із заробітної плати робітників виробництва	
15	Нарахований знос устаткування, що виготовляє	

	конкретні види продукції	
16	Випущена з виробництва та оприбуткована до складу готова продукція	
17	Відвантажена готова продукція	
18	Списана виробнича собівартість готової продукції	
19	На поточний рахунок отримані кошти від покупців за реалізовану продукцію	
20	Сформовано фінансовий результат: Списано собівартість реалізованої готової продукції	
21	Списано дохід від реалізації готової продукції	
22	Закрито сальдо по рахунку 791 - прибуток	

Таблиця 21.4 - Господарські операції за січень 20__ р. за варіантами

	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3	Варіант 4	Варіант 5
1	240,60	360,90	481,20	601,50	721,80
2	30420,60	45630,90	60841,20	76051,50	91261,80
3	8200,50	12300,75	16401,00	20501,25	24601,50
4	6507,50	9761,25	13015,00	16268,75	19522,50
5	6300,00	9450,00	12600,00	15750,00	18900,00
6	6304,84	9457,26	12609,68	15762,10	18914,52
7	840,00	1260,00	1680,00	2100,00	2520,00
8	8650,50	12975,75	17301,00	21626,25	25951,50
9	11000,00	16500,00	22000,00	27500,00	33000,00
10	19240,40	28860,60	38480,80	48101,00	57721,20
11	7680,40	11520,60	15360,80	19201,00	23041,20
12	3072,16	4608,24	6144,32	7680,40	9216,48
13	276,50	414,75	553,00	691,25	829,50
14	1110,58	1665,87	2221,16	2776,45	3331,74
15	800,46	1200,69	1600,92	2001,15	2401,38
16	26542,56	39813,84	53085,12	66356,40	79627,68

17	31991,00	47986,50	63982,00	79977,50	95973,00
18	23430,00	35145,00	46860,00	58575,00	70290,00
19	18100,00	27150,00	36200,00	45250,00	54300,00

Тема 22. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Питання для обговорення

1. Визначте нормативну і законодавчу базу з фінансової звітності підприємств.
2. Назвіть користувачів фінансової інформації та їх інформаційні потреби.
3. Визначте концептуальні основи МСБО.
4. Визначте елементи фінансової звітності.

Навчальні завдання

Завдання 1

За міжнародними стандартами обліку, використовуючи дані таблиці 1 і 2:

- Відкрити рахунки бухгалтерського обліку відповідно до початкового балансу.
- Відобразити господарські операції на рахунках, підрахувати обороти та кінцеві залишки.
- Скласти баланс іноземної фірми на наступну дату.

Таблиця 22.1 - Баланс корпорації "L" на 31 березня 20_р., тис. дол. США

Активи		
Оборотний капітал		120 000
у тому числі грошові кошти	50 000	
Запаси	70 000	
у тому числі матеріали	52 000	

незавершене виробництво	8 000	
готова продукція	10 000	
Основний капітал		180 000
Усього активів		300 000
Пасиви		
Короткострокові зобов'язання		50 000
у тому числі за кредитами	50 000	
Акціонерний капітал		250 000
Усього пасивів		300 000

Таблиця 22.2 - Господарські операції корпорації " L " за квітень 20 р.

Номер операції	Зміст господарської операції	Сума, тис. дол. США
1	2	3
1	Придбано матеріали від постачальників у кредит (рахунки не оплачено)	18 000
2	Витрачено матеріали на потреби виробництва	45 000
3	Нараховано заробітну плату: а) робітникам б) іншому виробничому персоналу в) керівництву корпорації	15 000 5 000 6 000
	Усього	26 000
4	Нараховано амортизацію: а) обладнання та будівель виробничого призначення б) обладнання та будівлі офісу	3 000 1000
	Усього	4 000

5	лачено витрати: а) за ремонт обладнання та будівель виробничого призначення б) відсотки за кредит в)реклама г) транспортування готової продукції покупцям	300 100 500 700
	Усього	1600
6	Списано виробничі накладні витрати	8 300
7	Списано виробничу собівартість готової продукції	70 000
8	Списано собівартість реалізованої продукції	60 000
9	Продано продукцію в кредит (покупці не розраховалися)	90 000

10	Списано дохід від продажу продукції ("метод нарахування")	90 000
11	Списано собівартість реалізованої продукції на зменшення доходу	60 000
12	Списано невиробничі витрати а) загальноадміністративні б) витрати на збут і реалізацію	7 000 1200
	Усього	8 200
13	Списано прибуток від реалізації продукції	21800

II. За національними положеннями (стандартами), використовуючи дані табл. 3 і 4:

1. Відкрити рахунки бухгалтерського обліку.
2. Використовуючи дані табл. 22.2, скласти бухгалтерські записи, відобразити суми за операціями на рахунках, підрахувати обороти та кінцеві залишки.
3. Скласти баланс українського підприємства на наступну дату.
4. Порівняти фінансову звітність (баланс) корпорації " L " і підприємства "Мрія".

Таблиця 22.3 - Баланс підприємства "Мрія" на 1 квітня 20_р., тис. грн.

Актив		Пасив	
1		2	
Основні засоби	180 000	Статутний капітал	250 000
Виробничі запаси (матеріали)	52 000		
Незавершене виробництво	8 000	Короткострокові кредити банків	50 000
Готова продукція	10 000		
Грошові кошти (розрахунковий)	50 000		
Баланс	300 000	Баланс	300 000

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку. Навчальний посібник. – К: А.С.К., 2007. – 227 с.

2. Кім Г., Сопко В.В., Кім С.Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: Навч. посібник .- 2-е вид., перероб. та доп.- Київ: Центр навч. літ-ри, 2006.-480 с.

3. МисакаГ.В., Шарманська В.М. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник . - Київ: ЦУЛ, 2007. – 400 с.

4. Михайлов М.Г., Глушаченко А.І., Гончар В.П., Болмат Г.А. Бухгалтерський облік (теорія): Навчальний посібник/ За ред. М.Г.Михайлова. – Київ: ЦУЛ, 2007. – 248 с.

5. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник . – 5-те вид. доп. і перероб. – Київ: Алерта, 2011. – 976 с.

6. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – 3-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 535 с.

Допоміжна

1. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / Ф.Ф. Бутинець та ін.; за заг. ред. Ф.Ф. Бутинця. - 8-е вид., доп. і перероб. - Житомир: Рута, 2009.-912 с.
2. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – Х.: Фактор, 2007. – 976 с.
3. Жадько К.С., Семенюта В.В., Олійник Л.І. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях: Навч. пос. – Київ: ЦУЛ, 2008. – 112 с.
4. Лишиленко О.В. Фінансовий облік: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. - Київ: Центр навчальної літератури, 2008. – 556 с.
5. Лень В.С. Фінансовий облік в Україні: задачі, тести, відповіді: навч. посіб. / В.С. Лень. - К.: ЦУЛ, 2006. - 320 с.
6. Лень В.С. Фінансовий облік: навч. посіб. / В.С. Лень. - К.: Академія, 2011.- 608 с.
7. Сук Л.К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. - К.: Знання, 2010. - 631 с.

Інформаційні ресурси

1. План бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PlanSchetov.aspx>
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/InstrukciyaKPlanuSchetov.aspx>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO1.aspx>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO6.aspx>

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO7.aspx>

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO8.aspx>

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO9.aspx>

8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO10.aspx>

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO11.aspx>

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO12.aspx>

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO15.aspx>

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO16.aspx>

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 "Біологічні активи" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO30.aspx>

14. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/MetodRek/metod_uchet_polit.aspx

15. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/MetodRek/metod_fin_otch_433.aspx